

Collegial=Lidende

for

Danmark og Norge:

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. II. Den 16de Marts 1805.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schults.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.

Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Justitsag.

Ved Høiesteretsdom af 20de f. M., som stadfæster den foregaaende Hof- og Stadsretsdom, er Guldsmedmester Nagvald eller Real Johan Herklein, for begaaet forsætligt Drab paa et Fruentimmer ved Navn Vittæ Bjerring, tilfunden at bøde Liv for Liv, og at have sin Hovedlod og Jord, om han nogen eier, til Kongen forbrudt m. v. Af Høiesterets-Protocollsecretairers Indberetning om denne Sag erfares, i Henseende til Delinquentens forrige Liv og nærværende Handling, følgende. Delinquenten er 39 Aar gammel, og fød i Eversig, hvor han, efter at have lært Guldsmedpro-

fes.

fessionen, for 14 Aar siden giftede sig med Marie Magdalene Burmeister, med hvem han avlede 3 Børn, der med Moderen alle ere i Live; men, da han var misfornøiet med sin huuslige Stilling, men ikke havde Grunde, der kunde virke Skilsmisse, forlod han for 7 Aar siden Kone og Børn, og reiste, efter Aftale med sin Kone, at hun skulde beholde Børnene indtil videre, her til Byen, hvor han arbejdede som Svend, indtil han i Aaret 1801, som Mester i Guldsmedlauget, tog Borgerskab; og var det kort forhen, nemlig den 1 November 1800, at den Dræbte, efter hans Anmodning, var tagen i Huset til ham, med hvem han siden levede i naturligt Ægteskab, og avlede 3 Børn, men som alle ere døde. Anledningen til denne Sags Anlæg var følgende. Efterat det for Politimesteren var anmeldt, at der var hørt 2 Skud at affyres paa de af Delinquenten beboede Bærelser, hvor han med Bitta Bjerring havde indesluttet sig, blev der fra Politiets Side foranstaltet Undersøgelse, og blev han, da Døren var opbrækket, funden liggende, i en Art af Besvimelse, paa Gulvet, ved Siden af Bitta Bjerring, der allerede var uden Liv af det Saar, som han strax tilstod, ved Skuddet at have tilføiet hende. Under det derpaa optagne Politieforhør og de øvrige Forhører forklarede Delinquenten, i Henseende til den begaaede Handling, at han den 24 Novbr. s. A. havde, om Eftermiddagen Kl. 3, lagt sig til

til at sove en Middagsføn, og bedet Bitta, som lagde sig hos ham, at blive liggende, indtil han vaagnede; men, da han vaagnede imellem 4 og 5, havde han vist Fortrydelse over, at hun imidlertid var staaen op, og der var imellem dem opkommen en Ordstrid, hvori han havde yttret, at hun vel havde været i Kjøkkenet, hvor han ei vilde at hun skulde komme, da hun, i saadant Fald, maatte gaae igjennem Evendenes Bærelse. Under denne Ordstrid, forklarer han videre, at han drak en Pøgel fransk Brandeviin, og, da han længe havde været plaget af Tungsiindighed, blev derved saa forvirret i Hovedet, at han, efter hans Udsigende, ei har kunnet gjøre Rede for sine Tanker, uden at han erindrede, at han gik ud i Pulterkammeret, og tog tre skarpe Patroner, som han fra Urolighederne i Aaret 1801 havde liggende, gik med Samme ind i Stuen, lukkede Døren imellem denne og Bærkstedet i Laas, ladede derefter det i Stuen staaende Gevær, og undsagde Bitta med de Ord: "du skal aldrig gjøre nogen anden ulykkelig end mig." Da Geværet første Gang var brændt for, havde han af Bitta begjæret en Knappenaal til at opkradse Fængehullet, sigende: "den Gang bevarede Gud dig;" men strax derpaa havde han raabt: "nu fryder jeg dig", og, da hun dertil havde svaret: "nei, det gør du vist ikke!" havde han med Eed forsikket, at han gjorde det, og derpaa trykket Geværet af, hvorpaa hun

som

som sad alene 4 Skridt fra Samme, var falden død om paa Gulvet. Strax efter skal han med samme Gevær have villet ombringe sig selv, hvilket mislykkedes, da Skuddet gik i Loftet. Det er desuden af andre Vidners Udsigende klart, at Delinquenten deels i den senere Tid har været meget forfalden til Drik, deels ogsaa har havt den Dræbte mistænkt for Utroskab, og, endstjændt intet er oplyst, der kunde retfærdiggjøre denne Mistanke, sees det dog, at en Svend, for hvem han for omtrent 2 Aar siden yttrede denne sin Tvivl, skal have næret denne Mistanke hos ham, hvilken, ved enhver Uenighed, randt ham i Tanker. Ved denne Delinquentens egen og forskjelliges Vidners Forklaring, hvorved det tillige er oplyst, at nogle Dage, før Forbrydelsen blev begaaet, havde Delinquenten ladet hente et Par Pistoler, hvilke han havde prøvet med Fængekrudt, og siden paa lige Maade prøvet sit eget Gevær, hvilket han derpaa havde ladet flytte ind i Stuen, samt ved den af Stadsphysicus foretagne Obductionsforretning, hvis Resultat er, at Bitta Bjerring er tilføiet et i og for sig selv dødeligt Saar, som ved indvortes Hæmorrhagie har frembragt Døden, er det saaledes aabenbart, at Delinquenten har paa Bitta Bjerring begaaet et forsætligt Drab. Efterat denne Sag med alle sine Omstændigheder har været Hs. Majestæt foredraget, har det behaget Allerhøiøstamme, paa Cancelliets derom gjorte Indstilling, under 1ste d, M. allernaadigst at resolve,

at det ved den Delinquenten overgangne Hæfteretsdom skal have sit Forblivende; ligesom og denne Dom, ved Reskript til Kongens Foged af 8 d. M., er besalet at fuldføres.

Forgivninger.

Under 8de s. M. er, igjennem det tyske Cancellie, udsfardiget et Patent angaaende enkelte privilegerede Huses Retsstand *) og Forrettigheder i Stæderne, Flekkerne og Landdistricterne, for Hertugdømmene Schleswig og Holsteen, Herstædet Pinneberg, Grevfædet Rantzau og Staden Altona, af følgende Indhold. Da enkelte Huses Undtagelse i Stæderne, Flekkerne og Landdistricterne fra Stedets ordentlige Jurisdiction har paa Politiets Udøvelse og de offentlige Byrders Bærelse en skadelig Indflydelse, saa har Hr. Majestæt fundet sig foranlediget til, i denne Henseende at fastsætte følgende Bestemmelser.

1. Alle privilegerede enkelte Huse og Grunde i Stæderne, Flekkerne og Landdistricterne, i fornavnte Lande, skulle i Fremtiden, uden Hensyn paa deres Jurisdictions Forhold, i Politiesager være dets Steds eller Districts Politievæsen, i hvilket de ligge, underkastede.

2. De i det, efter Hs. Majestæts Befaling, un-

*) Gerichtsstand, d. e. Forpligtelse til at lade sig dømmes af en Ret.

under 5te Marts 1803 udsærdigede Patent givne For-
 skrifter, i Henseende til Tjenestetjyenders privilegerede
 Retsstand, udvides til saadanne privilegerede enkelte
 Huses Tyende.

3. De samtlige Besiddere af enkelte privilegerede Huse
 og Grunde ere forpligtede til forholdsmæssigen ogsaa at
 bære de nye Ydeller og Afgifter, som til Stedets eller
 Districtets almindelige Vel og Bedste i Fremtiden indføres.

(Fortsættelse af Forordningen angaaende Quarantaine-
 Basenet i Danmark og Norge.)

§. 7. Skibe, som ikke ere mistænkelige.

Imod de Skibe, som komme fra indenlandske Stes-
 der, eller fra fremmede Lande, om hvilke ingen Be-
 kjendtgjørelse i Henseende til pestartet Sygdom er given,
 kan ikke være Mistanke, med mindre de paa Reisen ha-
 ve havt Samqvem med noget smittet eller mistænkeligt
 Skib, eller selv have havt eller have smittende Syg-
 dom inden Borde. I Henseende til saadanne Skibe
 har altsaa Stedets Sundheds-Commission alene at be-
 sørge, at Skipperne, som føre dem, ved en paalidelig
 og paa beqvemt Sted posthavende Lods, Havnesoged,
 Told- eller Consumptions-Bejtjent, eller anden af den der-
 til betroet Mand, ved Ankomsten, eller førend nogen
 træder i Land, adspørges:

a) hvorfra han kommer;

b) om

- b) om Skibet paa Reisen har havt, eller ved Ankomsten har nogen Syg eller Død inden Borde;
- c) om det paa Reisen har havt Samqvem med noget andet Skib, saaledes at Folk eller Gods ere komne fra det ene Skib til det andet.

Dersom Skipperen besvarer de tvende Sidste af disse Spørgsmaal med Nei, kan den, som er betroet til at spørge ham, tillige være bemyndiget til at tillade ham og Flere fra Skibet at gaae i Land, dog at han strax mælder sig for den af Sundheds-Commissionens Medlemmer, til hvem Commissionen overdrager at modtage deslige Anmældelser, hvilket Medlems Navn skal, efter Commissionens Foranstaltning, og for at forekomme Ophold, blive Skipperen paa Stedets Toldcontoir beskjendtgjort. Naar saadan Anmældelse er gjort, og ingen Marsag have til Mistanke mod Skib, Ladning eller Mandskab, meddeles Skipperen en Attest fra Stedets Sundheds-Commission, der indeholder, at Skibet kan tilstedes fri Samqvem med alle Kyster og Steder i Kongens Riger og Lande. Men, vise Skipperens Svar, at Skibet, som forommeldt, har paa Reisen havt Samqvem med andet Skib, eller at det har havt Syge eller Døde ombord, da maa hverken han eller nogen anden, ei heller mindste Gods tilstedes at komme i Land, for end Sundheds-Commissionen har foranstaltet nærmere Undersøgning, og dertil givet Tilladelse.

8. §. Mistankelige Skibe, hvilke ere.

Mistankelige ere alle de Skibe, som

- a) ankomme fra Lande eller Steder, i hvilke pestartet Sygdom har yttret sig;
- b) have Vare ombord, som ere komne fra disse Lande eller Steder, eller der emballerede;
- c) have paa Reisen havt eller ved Ankomsten have nogen Syg, hvis Sygdom til de ondartede og smittende kan henregnes; eller
- d) have i Søen eller under Land havt Samkvem med noget Skib fra smittede eller mistankelige Steder, saaledes at Folk eller Gods ere komne over fra det ene Skib til det andet.

Og til disse er det især, at Sundheds-Commissionernes Opmærksomhed skal være henvendt.

9. §. Hvorledes disse ved Ankomsten skulle tilkjendegive sig.

Paa det at saadanne Skibe, mod hvilke der have Grund til Mistanke, strax kunne vorde kjendte og afsondrede fra andre, besales, at disse, ved Ankomsten til Hs. Majestæts Havne eller Kyster, skulle tilkjendegive sig ved et særskilt Flag, hvilket skal hidses fra Stortoppen. Alle Skibe, som tilhøre Kongens Undersaatter, skulle derfor, hvad enten de fare paa lange Reiser, eller de seile i Nordsøen, Østersøen og indenlandske Farvande, stedse være forsynede med det til saadan Brug anordnede Flag,

Flag, hvilket skal være af grøn Farve, og omtrent 2 Alen i Firkant. Saa skal og ethvert indenlandsk Skib medhave en Vlik-Kasse, med Laag og vedhæftet liden Gernklæde, hvori en Snor kan fastgjøres, til Brug i saadanne Tilfælde, som herefter anmeldes. Hvad fremmede Skibe angaaer, da, siden disse ei altid kunne formodes at have lignende Flag ombord, skulle alle Lodser dermed være forsynede, naar de gaar ud med deres Waade, i den Tid, det er befaleet at have Agtsomhed paa ankommende mistænkte Skibe, paa det at saadanne Flag i fornødent Fald af dem kunne overlades Skipperne mod 2 Rdlrs. Betaling for hvert. Til Kjøbstadernes og Byernes Lodser anskaffes disse Flag første Gang for Byens Ræmmer-Kasses Regning; men paa Landet og ved Kysterne vil Hs. Majestæt selv lade dette besørge ved Overlodserne. Er Skibet ikke ved Indseilingen bleven forsynet med forommældte grønne Flag, da bør det tilkjendegive sig, ved at hidse sin Nations Flag fra Stortoppen.

(Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

Under 9de d. M. ere samtlige Amtmænd, Grever og Baroner i Danmark fra det danske Cancellie blevne tilskrevne saaledes.

P. M.

P. M.

Ved den 12 § i Forordningen af 8 Juni 1787 er det besejlet, at, naar en Gaardsfæster tiltales til Fæstes Forbrydelse, skal ham af Amtmanden beskikkes en fri Procurator, som skal udføre Sagen paa et Papiir og uden Betaling til Rettens Betjenter; hvilket Lovbud ved Cancelliets Skrivelse af 10 April er Vedkommende indskræppet. Da saavel Cancelliet, som det kongelige Rentekammer, med hvilket man desangaaende har corresponderet, finder det billigt, at Huusfæstere, der tiltales af samme Aarsag, ogsaa i enhver saadan Belsærdes Sag nyde lige Beneficium som Gaardsfæstere; saa skulde man, til behagelig Efterretning og Betjendtgjørelse for Vedkommende, herved tjenstligt tilmelde Dem, at det Gaardsfæstere ved den 12 § i Forordningen af 8 Juni 1787 forundte Beneficium, hvorefter dem beskikkes frit Forsvar, og deres Sager føres paa ustemplet Papiir, i det Tilfælde at de af deres Huusbonde tiltales til Fæstes Forbrydelse, ogsaa kan udvides til Huusfæstere, naar de i lignende Tilfælde sagsøges af deres Huusbonde.

Stiftamtmanden over Sjællands Stift har, i en til Cancelliet indkommen Skrivelse, indstillet, at Politie-Retten i Helsingør, som bestaaer af samtlige Magistrats-Personer, maatte bemyndiges til, i Tilfælde at Søsærende sammesteds blive bestjaalne, da at beskikke de Paa-

gjæl.

gjældende Actor og Defensor, paa det at de Søfarende, saa lidet som muligt, skulle opholdes ved saadanne Sager. Da Cancelliet har anseet dette Forslag hensigtsmæssigt og gavnligt for de Søfarende, saa har bemældte Collegium, under 22de Jan. d. A., tilskrevet fornævnte Stiftamtmand, at det, indtil videre, kan tillades Præsidenten og Magistraten i Helsingaer at bestikke Actores og Defensores i saadanne Sager som ovennævnte.

Det i No. 9 af Collegialtidenden omtalte Elisabeth, Margrethe & tvende Søstre, som var lagt under Quarantaine i Christianssand, er løst af Quarantaine og meddeelt Practica den 20de f. M.

Færgefolkene i Korsør og Nyborg have anholdt om allernaadigst Confirmation paa følgende af dem, under 31te December 1803, oprettede Love til en Hjælpe- og Understøttelses-Kasse for dem og de efterkommende Færgefolk ved Korsør og Nyborg Færgeløb.

Med Hensyn til at Adskillige af vore Forsædte og Kolleger, der have staaet i Færgeløbets Tjeneste imellem Nyborg og Korsør, deels som Skippere og deels som Matroser, og, efter at have opoffret deres bedste Aar, nu og da ikke længere, enten formedelst Alder, Svaghed eller andre tilfødte Uheld, have kunnet udholde de Besværligheder, som Søefarten medfører, naar de ikke selv have havt

noget til Bedste, have været udsatte for den yderste Armod og Elendighed, og ere blevene Staten og det Almindelige til Byrde, efterdi Færgeløbs-Interessenterne, af deres til sine Tider heelt maadeligt Udbytte, ikke uden Tab have kunnet tilstaae nogen Pension; saa have vi, for at forebygge dette Onde, som og muligt vilde ramme nogle iblandt os, ved Overlæg med vore Herrer Kasserere besluttet for os og vore Efterkommere at oprette en Hjalpe- og Understøttelses-Kasse, hvorved den gamle og svagelige Mand, eller og disses Enker og uforsørgede Børn, kunne, uden at være det almindelige Forsørgelses-Bæsen til Byrde, blive aarligen understøttede efter Kasseens Evner; i hvilken Henseende, og for at gjøre denne Indretning fast og forbindende, vi have vedtaget og bestemt følgende Regler, som Love for os og vore Efterkommere.

I. Indsamlingen vedkommende.

§. 1. Saavel nu værende som efterkommende Færgeløbs Skippere skulde, for hver Reise de gjøre med Jagter, erlægge 8 Sk. af de 4 Mk., som dem er tilstaaet, til saa kaldet Jagt- og Pl. Penge, hvilke 8 Sk. afsættes hos den Kasserer, hvor disse 4 Mk. godtgjøres, og af ham nedlægges i den Bøsse, som til Indsamlingen er anskaffet, og paa hans Contoir forefindes; og er det saaledes vedtaget, at de fem Skippere fra Nyborg erlægge denne Afgift til Kassereren i Korsøer, og Korsøers

3de Skipperen til Kassereren i Nyborg, hvorimod Skipperen godtgjør sig 2 Sk. for hver af hans 3de Mand af den Andeel, som disse have i ovenmældte 4 Mk., og selv tager Part for 2 Sk.

§. 2. Ligeledes og paa samme Maade erlægges 8 Sk. til ethvert Steds Kasserers Indsamlings-Bøsse for hver Jisbaad-Reise, der godtgjøres, naar der haves fulde Roer-Penge.

§. 3. Det er bestemt, at en Bøsse anskaffes til enhver af de til Korsør og Nyborg Færgeløb hørende 8te Færge-Jagter, for deri at modtage de Gaver, som een eller anden Reisende i forommeldte Hensigt ville nedlægge. Denne Bøsse overleveres Skipperen med Laas forsynet, hvortil Nøglen forbliver hos hvert Steds Kasserer, og ved hvert Aars Udgang, nemlig den 31te December, møde Skipperne hver hos sin Kasserer, som lader Bøssen i Overværelse af dem og en Matros fra hver Fartoi aabne, og det deri befindende saavel som i Kassererens Bøsse særskilt anføres i en dertil indrettet og af Kassereren, en Skipper og en Matros autoriseret, gjennemdraget og forseglet Protokol; den Sum, som da hos ethvert Steds Kasserer maatte være indkommen, tilmælde de hinanden. Summerne sammenlægges da, og reparerer paa alle 8te Færge Jagter; og det Penge-Beløb, som hos een af Kassererne maatte blive mere, end efter Repartition kan tilfalde det Steds Fær-

ge-Jagter, bliver uopholdeligen at tilstille den Anden; hvilket Penge-Beleb da paa ethvert Sted hos Kassere-
ren bliver at nedlægge og bevare i en dertil indrettet
og med 3 Laase forsynet Kasse, hvortil Kassereren ha-
ver een Nøgle, og den udnævnte Skipper og Matros
hver sin Nøgle.

§. 4. Endeligt har man Haab om, naar denne
Indretning kommer i Gang, at Færgeløbs-Interes-
senterne til den forommældte Fonds Forøgelse ville give
en Gave af 5 Rdlr. aarligen for hver Færge-Jagt, som
for alle 8te Fartøier udgjør den Sum af 40 Rdlr. aar-
ligen, hvoraf Nyborg Understøttelses-Kasse tilflyder for
deres fem Fartøier 25 Rdlr. aarligen, og Korsør Un-
derstøttelses-Kasse for deres 3de Fartøier aarligen 15
Rdlr., der bliver at tillægge den Summa, som efter den
i 3die §. benævnte aarlige Repartition tilfalder ethvert
Sted.
(Fortsættelsen følger.)

Fedigte Embede.

Under det danske Cancellie: Byfoged. og By-
skriver-Embedet i Garkjøbing, samt Herredsfoged. og
Skriver-Embedet i Lollands Nussø Herred.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 15 Marts
er. Regiments-Chirurg og Adjunct ved det chirurgiske
Hos

Academie i Kjøbenhavn, J. H. W. Giesemann, udnævnt til Professor publicus ordinarius ved bemældte Academie; Doctor Philosophiæ A. H. Mathiesen confirmeret til Sognepræst for Hvedstrup og Slyng Menighed i Sjælland.

Under det tydske Cancellie: Den 8de Marts er Sognepræsten til Christi- og Garnisons-Kirken i Rendsborg, E. P. E. Koenigsmann, udnævnt til Sognepræst ved den evangelisk-lutheriske Hovedkirke i Altona, samt tillige til Kirkeprovst sammesteds og i Hertskabet Pinneberg.

Under Rentekammeret: Den 6te Marts er Landmaalings-Assistent S. Jørgensen beskikket til Landmaaler; Amtsforvalteren i Husum, J. F. Prehn, udnævnt til Kammer-Secretair for Rentekammerets tyske Cancellie; Kammer-Secretair T. Kongslew, Secretairen for det sjællandske og syenske Landvæsens-Contoir, E. Rothe, Kammer-Secretair Prehn, og Renteskriverne J. Jessen, T. J. Korfitsen, H. S. Drachardt og Doctor Philosophiæ J. H. Meyer udnævnte til virkelige Kammeraadere.

Under Generalitetet: Den 8de Marts er characteriseret Sec. Lieut. J. v. Onsberg beskikket til virkelig Second-Lieutenant, og charact. Sec. Lieut. E. P. v. Mackene indtraadt i virkelig Kornets No., begge i det schlesvigiske Rytter-Regiment; Fricorporal ved det hollænske Rytter-Regiment, J. W. L. Naupel, udnævnt til Kornet ved Regimentet; Prem. Lieut. i det uordre

Sjælandſke Landværn-Regim., N. J. G. W. v. Horſtmann beſtattet til Capitain og Kompagnie-Chef, og Sec. Lieut. L. v. Friberg til Premier-Lieutenant, begge i beſt. mældte Regiment, dog indtil videre uden Anciennitet; E. C. v. Levehau udnævnt til Second-Lieutenant ved det ſyendiſke, og Student M. Jørgenſen til Second-Lieutenant ved det ſøndre Sjælandſke Landværn-Regiment; Battallions-Commandeuren i det 1ſte øſtre jydſke Landværn-Regiment, Oberſt U. v. Quift, forflyttet i lige Qvalitet til det veſtre jydſke Landværn-Regiment; ved Liv-Regim. lette Dragoner ere charact. Ritmeſter E. H. G. v. Dormeier beſtattet til Second-Ritmeſter; charact. Prem. Lieut. G. L. v. Plessen til virkelig Premier-Lieutenant; charact. Second-Lieutenant v. Warendorff til virkelig Second-Lieutenant, og Kornet à la ſuite H. v. Qvalen til virkelig Kornet.

Under Finants-Collegiet: Den 5te Marts er Aſſiſtent i Reviſions-Conſoiret ved Lottoet i Altona, F. F. Harzen, efter Anſegning, i Naade entlediget, og i hans Sted anſat E. Haalck.

Under Oekonomie- og Commerce-Collegiet: Den 6te Marts er G. Hamecken udnævnt til Conſul i Newyork, og J. F. Eckard til Conſul i Philadelphia.

Under den afrikaniſke Conſulat-Direction: Den 1ſte Marts er Studiosus J. E. Meldahl udnævnt til Conſul i Tripolis i Conſul Nieſens Sted, ſom derfra i Naade bliver rappelleret.